

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทของพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและ นักเรียนรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคร่วมทั้งข้อเสนอแนะต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูและนักเรียนในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๕ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดแพรกษา, โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง, โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ, โรงเรียนสมุทรปราการ และโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ ซึ่งเป็นครู ทั้งหมด ๔๕๑ คน และเป็นนักเรียน ทั้งหมด ๙,๙๓๒ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่น ๙๕ % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน ๒๐๘ คน และนักเรียน จำนวน ๓๗๐ คน และผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นครูและนักเรียนโดยวิธีแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้

๑. แบ่งครูเป็น ๕ กลุ่ม และแบ่งนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม ตามโรงเรียนที่สังกัด
๒. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ในแต่ละกลุ่มที่เป็นครูและนักเรียน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน
วัดแพกษา	๕๗	๖๓๒	๒๖	๒๔
มัธยมด่านสำโรง	๘๔	๒,๐๗๑	๓๙	๗๗
สตรีสมุทรปราการ	๑๒๐	๑,๘๐๑	๕๕	๖๗
สมุทรปราการ	๑๑๓	๓,๑๒๙	๕๒	๑๑๖
เทพศิรินทร์สมุทรปราการ	๗๗	๒,๒๙๙	๓๖	๘๖
รวม	๔๕๑	๙,๙๓๒	๒๐๘	๓๗๐

๓.๓ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จากเอกสารและผลงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ศึกษามา

๒. สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่ได้กำหนดไว้ใน ข้อ ๑ ตามวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ เพศ โรงเรียนที่สังกัด ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบจำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ๔ หมายถึง เห็นด้วย
- ๓ หมายถึง ไม่แน่ใจ

๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย

๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อบทบาท พระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถาม ปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้เลือกตอบโดยเสรี จำนวน ๒ ข้อ

๓.๓.๒ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑. ผศ.ชัชชัย ไชยสา อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. ดร.ยุทธนา ปราณีต อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. ดร.มงคล คำมูล อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. นายอภิชาติ พลธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
๕. นายสนั่น ชูเหลือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมด่านสำโรง

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item – Objective Congruence) : (IOC)^๒ ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ

๒. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครู และนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๓ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๐๙

๓. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

^๒ สุวิมล ติรกานันท์, การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๕๑), หน้า ๑๖๕

^๓ สัน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้ศึกษาได้ขอหนังสืออนุมัติเก็บแบบสอบถามจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ผู้ศึกษาได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปให้ผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง ๕ โรงเรียน ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียน ในการตอบแบบสอบถาม

๓. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือครูและนักเรียนทั้ง ๕ โรงเรียน ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยตัวเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๑. ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๔

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

๔) เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t - test)

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙๒.